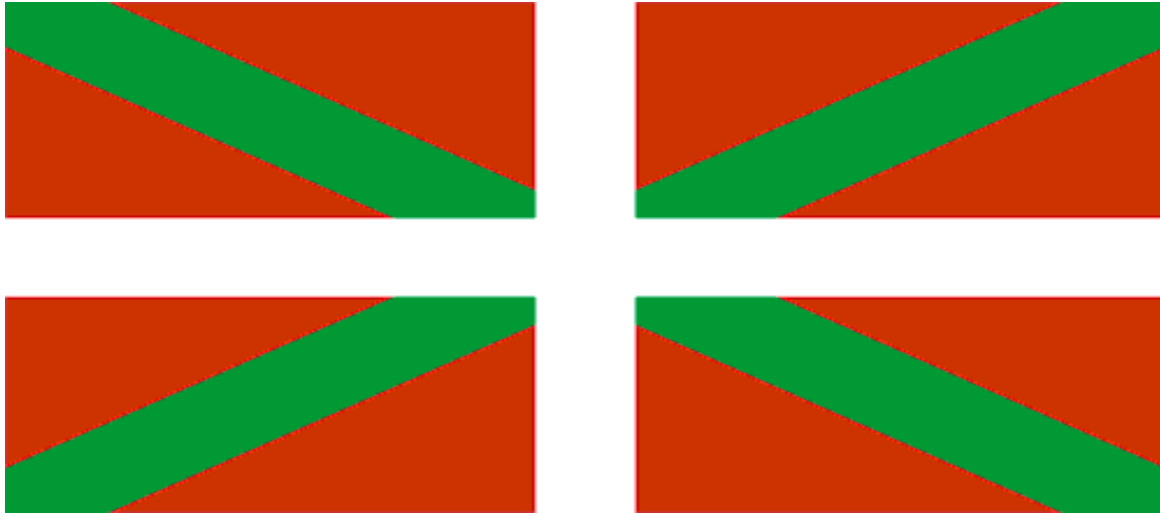

BASKICKO (Euskadi)

Sport (kirol)

Pelota

Pelota baskická (pelota vasca) je druh tenisové hry na principu posílání míče sem a tam mezi družstvy nebo dvěma hráči. Hráči nebo družstva odpalují míček proti zdi s tím že se může země dotknout jenom jednou a poté se musí odehrát. Hráč získává bod, pokud jeho soupeř není schopen míček odehrát nebo jej odpálí mimo hru. Podle varianty hry se hraje na 25 až 50 bodů.

Cesta - raketa ve tvaru proutěného košíku

Varianty hry

Holýma rukama - hráči odehrávají míč holou dlaní nebo špičkami prstů **Frotenis a pelota de goma** - při této variantě se používá tenisová raketa se zpevněným výpletem. **Kožená pelota** - míček je odpalován pevnou dřevěnou raketou **Xare** - zde se používá raketa s dřevěným rámem a volným výpletem a míček se musí zachytávat bez přerušení pohybu **Cesta punta** (*nebo také jai alai*) - zde se ke hře používá prohnutý košík s názvem *Cesta*

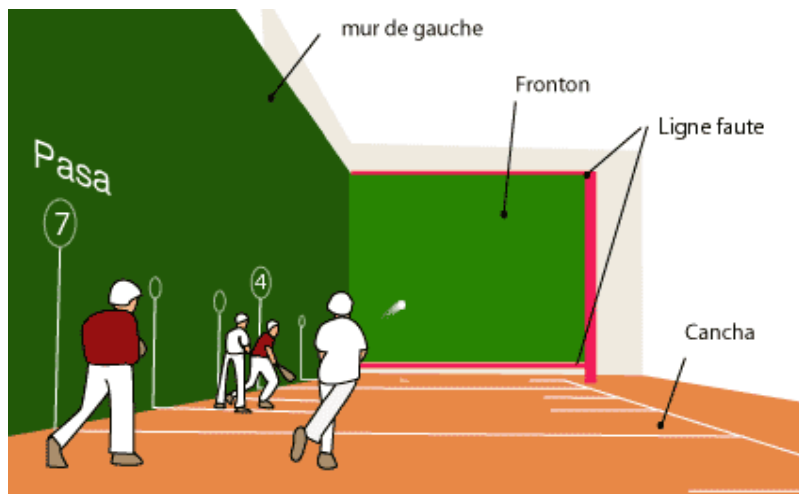
Basckická pelota je sport, který se praktikuje především v Baskicku (Euskal Herria), v oblasti Navarra a La Rioja, ale také v autonomních oblastech jako Castilla y León y Aragón, který byl před více než půl stoletím velice hrán. Dokonce i v některých jihoamerických zemích vlivem baskické emigrační vlny byl tento sport přenesen např. v Argentině, v Chile, v Uruguayi, ve Venezuele či na Kubě. Mimo Baskicko se sport rozšířil dokonce i v Asii (Filipíny).

Díky baskickému původu se hráči říká "pelotari". Při hře je potřeba zučastnění nejméně dvou hráčů či dvou družstev.

Txoko 2007

Jednotlivá Mistrovství světa

Mistrovství světa v baskické pelotě se hraje od roku 1952 v původně tříletém ,dnes čtyřletém intervalu.

1952 - San Sebastian

1955 - Montevideo

1958 - Biarritz

1962 - Pamplona

1966 - Montevideo

1970 - San Sebastian

1974 - Montevideo

1978 - Biarritz

1982 - Mexico City

1986 - Vitoria

1990 - Cuba

1994 - Sain Jean de Luz

1998 - Mexico City

2002 - Pamplona

2006 - Mexico City

Osobnosti spojené s baskickou pelotou

Ignacio Artamendi (Mallavia, 1900 - 1953)

- španělský pelotář, který se věnoval baskické pelotě již od r. 1920
- považovaný za jednoho z nejlepších hráčů baskické peloty
- utkal se i s nejlepším hráčem Marianem Mindezábalem (1904 – 2001)

Mariano Juaristi Mendizábal (Azcoitia,1904 – 2001)

- považovaný zatím za nejlepšího hráče historie baskické peloty
- je více známý pod jménem Atano III.
- narozen na statku Atano,odkud pochází také jeho přezdívka

Julián Retegi (Navarra,1953)

- společně s Atanem III. Je považován za jednoho z nejlepších hráčů baskické peloty
- má syna Julena Retegiho, který se profesionál věnuje baskické pelotě

Výlet do Španěl - Pelota

Karel Čapek (1890 - 1938)

Ukazka z knihy:

Baskická pelota je taková hra s tvrdým míčkem ze psí kůže; z jisté vzdálenosti byste řekli, že se tam právě strhla nějaká mela a že se do toho divokého řevu začne asi střílet; ale když přijdete blíž, vidíte, že to neřvou hráči, ba ani diváci, nýbrž makléři, kteří se zmítají před publikem a uzavírají sázky na Modré nebo na Červené, což jsou distinkce hrajících mužstev. Z hlediska dramatického jsou tito makléři nejzajímavější část podívané; neboť ryčí jako vřešťani, skáčou, mávají rukama a ukazují sázky na rozpřažených prstech; přitom se sázky a výhry házejí mezi makléři a diváky v dutých míčkách, které vám poletují kolem nosu jako ořechy na stromě osazeném hejnem opic.

Zatímco se rozvíjí tato vášnivá hra v sázky, odehrává se dole pod publikem pelota v užším slova smyslu, kterou hrají dva a dva páni s takovým dlouhým pleteným luskem nebo korýtkem, upevněným koženou rukavicí na pravé ruce. Do toho lusu chytí seňor Elola letící míček a šups, praští s ním na vysokou zeď, která se jmenuje fronton. Míček se odrazí s hlasitým plesknutím a letí zpátky s razancí projektilu; bums, už jej má ve svém lusu seňor Gabriel a střelí jím do zdi. Hopla, teď jej vylovil ze vzduchu svým luskem seňor Ugalde, zatočil tou pálkou a vrhl míček na fronton jako bombu. A bum! už jej má v korýtku seňor Teodoro a vmetne jej na stěnu, až to zaduní; teď je zas na seňoru Elolovi, aby jej v odrazu chytil. Tedy tohle je zpomalený film: ve skutečnosti vidíte čtyři bílé figurky, skákající každá na své čáře, a bum plesk, bum plesk, bum plesk, nad nimi lítá míček skoro neviditelný; mine-li jej hráč, poskočí-li míček dvakrát po zemi nebo stane-li se jiná tajemná chyba, je jedno kolo u konce, to druhé mužstvo dostane bod k dobru, makléři počnou mávat rukama a se strašným křikem vyvolávají nové sázky. Tak to jde dál až do šedesáti či kolika bodů; pak přijdou noví Rojos a Azules a jde to zas od začátku, zatímco se publikum střídá jako hráči u rulety.

Jak vidíte, je to hra dost jednotvárná, jmenovitě pokud užíváme tak primitivních a světských slov, jako je „chytat míček“; ve skutečnosti to není chytání, ale jakési kouzelnictví. Ten lusk, zvaný la cesta, je široký jako dlaň a ten míček letí asi tak rychlostí bolidu; onehdy prý se odrazil od stěny a vletěl mezi diváky; tu všichni čtyři hráči bleskem zmizeli v domnění, že ten míček někoho z publika zabil. Tedy

chytat takový míček je asi jako chytat do lžíce kulky vystřelené z vojenské pušky; a ti pelotaris chytanou každý míč, ať letí kde chce, s takovou animální jistotou, s jakou rorejs chytá mouchy. Natáhnou ruku, a už jej mají. Vznosou se do vzduchu, a už jej mají. Hrábnu tím korýtkem za sebe, a už jej mají. Proti pelotě vypadá tenis, jako byste šli na mouchy s plácačkou. A přitom ty kejkle, skoky a přemety dělají bez jakékoliv okázalosti a námahy, tak, jako když pták loví komáry. Udělá to bum, míč pleskne do stěny, a je to; ani není vidět, že musí být vržen atletickou silou. Tedy taková je to hra, fantastická a jednotvárná.

Tu hru hrají jen Baskové a Navarrové z hor; ti Baskové, kteří dali světu svou kulatou čepičku „rádiovku“, jež se jmenuje boina a vyrábí se ovšem u nás ve Strakonících; ti Baskové, o kterých mně tvrdil profesor Meillet, že jsou to praobyvatelé celého Středozeří, příbuzní s některými kmeny vysokého Kavkazu. Mají řeč tak složitou, že dosud není vyzkoumána; a jejich muzika je klarinetová písťalka, zvaná dulzaina, doprovázená bubínkem. Je to z nejmenších nárůdků v Evropě; snad to jsou zmizelí Atlantikové. Bylo by hříchem, kdyby jednou zmizel i ten statečný zbytek.

